

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (Особлива частина)

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Освітньо-професійна програма: **Право**

Галузь знань: 08 **Право**

Спеціальність: 081 **Право**

Компонент освітньої програми – обов'язкова дисципліна

Рік підготовки – 3 рік, семестр – V, VI

Кількість кредитів: 7

Мова викладання: українська

Дні занять: згідно з розкладом

Консультації: згідно з розкладом

Керівник курсу - **Гелецька Ірина Олександрівна**, викладач юридичних дисциплін, кандидат юридичних наук

Контактна інформація - geletska@ukr.net

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна **«Цивільне право (Особлива частина)»** одна з основних галузевих навчальних дисциплін, вивчення якої забезпечує формування у здобувачів вищої освіти цілісної системи науково-теоретичних і практичних знань з основних інститутів договірного, деліктного та спадкового права України та їх значення для задоволення і захисту прав та законних інтересів суб'єктів цивільного права.

Предметом вивчення є загальне вчення про зобов'язання та цивільно-правовий договір, поняття, ознаки та види цивільно-правових договірних конструкцій щодо передачі майна, виконання робіт, надання послуг тощо, поняття недоговірних зобов'язань та зобов'язань, що виникають внаслідок заподіяння шкоди, правове регулювання спадкування, як логічного продовження вивчених положень навчальної дисципліни **«Цивільне право (Загальна частина)»**.

Вивчення дисципліни дозволить студентам отримати знання про поняття і основні інститути зобов'язального права, оволодіти практичними навичками складання цивільно-правових документів, їх тлумачення та застосування; сформувати навички самостійного критичного мислення, юридичного аналізу проблемних питань цивільного та спадкового права, практики його застосування тощо.

Навчальна дисципліна спрямована на засвоєння студентами значення норм та інститутів цивільного права, які регулюють відповідні цивільні суспільні відносини; способів, засобів, прийомів, методів наукового та практично-орієнтованого мислення, пов'язаного із професійно-юридичним опануванням теоретичного та нормативно-правового матеріалу в сфері цивільного права.

Дисципліна забезпечує формування у здобувачів вищої освіти компетентностей щодо правильного розуміння і тлумачення змісту цивільно-правових актів, необхідних для застосування у практичній діяльності, сприяння розвитку творчого правового мислення.

СТРУКТУРА КУРСУ ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

КІЛЬКІСТЬ ГОДИН АУДИТ./САМОСТ.	ТЕМА	РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	ФОРМИ КОНТРОЛЮ
22/10	Змістовий модуль 1. Загальні положення про зобов'язання та цивільно-правовий договір		
16/6 Л1, Л2, Л3, Л4, Л5 С1, С2, С3	Тема 1. Загальні положення про зобов'язання	Знати поняття, види, підстави виникнення цивільно-правових зобов'язань. Характеризувати сторони у зобов'язанні та знати порядок їх заміни. Розуміти принципи виконання зобов'язання. Знати такі поняття як валюта виконання зобов'язання, проценти. Характеризувати способи забезпечення виконання зобов'язань: неустойка, порука, гарантія, задаток, застава, притримання, довірча власність. Розрізняти способи припинення зобов'язань. Знати правові наслідки порушення зобов'язання та відповідальність за порушення зобов'язання. Застосовувати цивільно-правові норми при розгляді теоретичних та практичних завдань.	Питання, ситуації для аналізу, практичні завдання, тестові завдання
6/4 Л6, Л7 С4	Тема 2. Цивільно-правовий договір	Знати поняття, значення, функції договору та їх види і систему. Розмежовувати публічний договір, попередній договір, договір приєднання, договір на користь третьої особи. Розуміти зміст договору та порядок його укладення. Характеризувати форму договору. Знати такі поняття як момент укладання договору, пропозиція укласти договір, прийняття пропозиції, свобода договору, тлумачення договору. Аналізувати підстави для зміни або розірвання договору, зміни або розірвання договору у зв'язку з істотною зміною обставин. Розуміти правові наслідки зміни або розірвання договору. Уміти визначати та застосовувати відповідні норми ЦК України при розгляді теоретичних та практичних кейсів.	Питання, ситуації для аналізу, тестові завдання модульний контроль
32/16	Змістовий модуль 2. Договори про передачу майна у власність та користування		
4/2 Л8, С5	Тема 3. Договір купівлі-продажу	Знати поняття, правову характеристику, предмет, елементи, форму договору купівлі-продажу, права та обов'язки сторін за договором. Характеризувати зміст договору купівлі-продажу та правові наслідки порушення умов договору купівлі-продажу. Уміти застосовувати цивільно-правові норми при розгляді теоретичних та практичних завдань.	Питання, практичні завдання, тестові завдання

6/2 Л9, Л10 С6	Тема 4. Різновиди договору купівлі-продажу	Розмежовувати за відмінними ознаками роздрібну купівлю-продаж (договір з умовою про прийняття покупцем товару у встановлений строк, продаж товару за зразками, продаж товарів з використанням автоматів, договір з умовою про доставку товару покупцеві, договір найму-продажу), договір поставки, договір контрактації с/г продукції, договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу, договір міні.	Питання, ситуації для аналізу, реферати-повідомлення, тестові завдання
4/2 Л11, С7	Тема 5. Договір дарування	Знати поняття, правову характеристику, предмет, елементи договору дарування, права та обов'язки сторін. Розмежовувати договір дарування з обов'язком передати дарунок у майбутньому та договір з обов'язком обдаровуваного на користь третьої особи. Аналізувати підстави розірвання договору дарування на вимогу дарувальника. Знати позовну давність, що застосовується до вимог про розірвання договору дарування. Розуміти відмінні риси пожертви від дарування. Правильно визначати та застосовувати норми ЦК України при розгляді теоретичних та практичних фахових завдань.	Питання, практичні завдання, тестові завдання
4/2 Л12, С8	Тема 6. Договір ренти. Договір довічного утримання	Знати поняття, правову характеристику, предмет, види, елементи договору ренти, сторони у договорі, їхні права та обов'язки. Характеризувати особливості змісту договору ренти, порядок розрахунків між сторонами у разі розірвання договору ренти. Розуміти правила розподілу ризиків випадкового знищення або випадкового пошкодження майна, переданого під виплату безстрокової ренти. Знати поняття, правову характеристику, предмет, елементи договору довічного утримання (догляду), сторони у договорі, їхні права та обов'язки. Розуміти момент виникнення у набувача права власності на майно, передане за договором довічного утримання (догляду), порядок забезпечення виконання договору, припинення договору та правові наслідки розірвання договору чи смерті набувача або припинення юридичної особи – набувача. Застосовувати норми ЦК України до вирішення практичних ситуацій з означеної теми.	Питання, ситуації для аналізу, тестові завдання

4/2 Л13, С9	Тема 7. Договір найму (оренди)	Знати поняття, правову характеристику, предмет, елементи договору найму (оренди) за цивільним законодавством України. Характеризувати зміст договору найму, права та обов'язки сторін а договором, правові наслідки непередання майна наймачеві. Розуміти права третіх осіб на річ, передану у найм та правила розподілу ризику випадкового знищення або випадкового пошкодження речі. Знати підстави відмови, припинення, розірвання договору найму (оренди) та відповідні правові наслідки.	Питання, ситуації для аналізу, практичні завдання, тестові завдання
6/4 Л14, Л15 С10	Тема 8. Окремі різновиди договору найму (оренди)	Знати та розмежовувати за відповідними ознаками різновиди договору найму: прокат, найм (оренда) земельної ділянки, найм будівлі або іншої капітальної споруди, найм (оренда) транспортного засобу, лізинг.	Питання, ситуації для аналізу, практичні завдання, тестові завдання
4/2 Л16, С11	Тема 9. Договір найму (оренди) житла. Договір позички	Знати поняття, правову характеристику, предмет, елементи договору найму (оренди) житла. Аналізувати права та обов'язки сторін за договором. Знати підстави припинення, розірвання договору та правові наслідки, що цим зумовлені. Розуміти особливості договору оренди житла з викупом. Застосовувати норми ЦК України до відповідних теоретичних завдань. Знати поняття, правову характеристику, предмет, форму договору позички. Аналізувати правове становище сторін та їхні права і обов'язки. Знати підстави розірвання, припинення договору позички та правові наслідки неповернення речі після закінчення строку користування нею.	Питання, ситуації для аналізу, тестові завдання модульний контроль
32/18	Змістовий модуль 3. Договори про виконання робіт та надання послуг		
4/2 Л17, С12	Тема 10. Договір підряду	Знати поняття договорів підрядного типу, їх цивільно-правову характеристику, предмет договору підряду. Аналізувати зміст договору, права, обов'язки замовника та підрядчика. Знати правила розподілу ризику випадкового знищення або випадкового пошкодження предмету підряду чи матеріалу. Розуміти поняття кошторису та знати його види. Знати правові наслідки порушення сторонами умов договору підряду та позовну давність, що застосовується до вимог щодо договору підряду. Застосовувати цивільно-правові норми при розгляді теоретичних та практичних кейсів.	Питання, практичні завдання, тестові завдання
6/4 Л18, Л19 С13	Тема 11. Різновиди договору підряду	Знати поняття та давати правову характеристику різновидам договору підряду: побутовий підряд, будівельний підряд, підряд на проведення проектних та пошукових робіт, виконання науково-	Питання, практичні завдання, тестові завдання

		дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Аналізувати зміст цих договорів та правове становище сторін за договором. Правильно визначати та застосовувати норми ЦК України при розгляді теоретичних та практичних фахових завдань.	
4/2 Л20, С14	Тема 12. Договір про надання послуг. Договір перевезення	Знати поняття, правову характеристику, предмет, елементи договору про надання послуг. Розуміти порядок виконання договору про надання послуг та відповідальність виконавця за порушення договору про надання послуг, підстави розірвання договору про надання послуг. Знати законодавче регулювання перевезення пасажирів, багажу, вантажу та пошти. Характеризувати договір перевезення вантажу як різновид договору про надання послуг. Знати права та обов'язки перевізника та відправника за договором перевезення вантажу. Розмежовувати договір чартеру, договір перевезення транспортом загального користування, договір транспортного експедирування. Знати особливості відповідальності за зобов'язаннями, що випливають із договору перевезення. Розуміти порядок пред'явлення претензій та позовів, що випливають із договору перевезення. Уміти застосовувати цивільно-правові норми при розгляді теоретичних та практичних кейсів.	Питання, ситуації для аналізу
6/4 Л21, Л22 С15	Тема 13. Договір зберігання	Знати поняття, предмет, елементи договору зберігання, сторони у договорі, їхні права та обов'язки. Аналізувати порядок та підстави відповідальності зберігача за втрату (нестачу) або пошкодження речі, порядок відшкодування збитків, завданих поклажодавцеві або зберігачеві. Розмежовувати особливості зберігання на товарному складі; знати складські документи, права володільця складського та заставного свідоцтва. Знати особливості спеціальних видів зберігання: зберігання речі у ломбарді; зберігання цінностей у банку; зберігання речей у камерах схову організацій, підприємств транспорту; зберігання речей у гардеробі організації; зберігання речей пасажира під час його перевезення; зберігання речей у готелі; зберігання речей, що є предметом спору; зберігання автотранспортних засобів; договір охорони. Уміти аналізувати та застосовувати цивільно-правові норми при розгляді фахових практичних завдань.	Питання, реферати-повідомлення, ситуації для аналізу

4/2 Л23, С16	Тема 14. Договір страхування	Знати поняття, правову характеристику, предмет, істотні умови договору страхування. Розрізняти особисте, майнове та страхування цивільної відповідальності. Правильно визначати момент набрання чинності договором страхування. Аналізувати правове становище сторін у договорі, їхні права та обов'язки. Розуміти порядок укладення договору страхування на користь третьої особи, співстрахування, перестрахування, умови та порядок здійснення страхової виплати. Характеризувати підстави та порядок відповідальності страховика, припинення договору страхування, недійсність договору страхування. Правильно визначати та застосовувати норми ЦК України при розгляді теоретичних та практичних фахових завдань.	Питання, практичні завдання, реферати-повідомлення, тестові завдання
4/2 Л24, С17	Тема 15. Договір доручення. Договір комісії	Знати поняття, зміст договору доручення. Називати права та обов'язки сторін за договором. Розуміти порядок виконання доручення. Знати підстави та наслідки припинення договору доручення. Знати правову характеристику договору комісії, умови договору комісії, сторони у договорі, їхні права та обов'язки. Характеризувати порядок виконання договору комісії, можливості відступу від вказівок комітента та відповідальність комісіонера перед комітентом. Розуміти право комісіонера, комітента на відмову від договору комісії. Уміти застосовувати цивільно-правові норми при розв'язуванні теоретичних та практичних завдань.	Питання, практичні завдання, тестові завдання
4/2 Л25, С18	Тема 16. Договір управління майном	Давати загальну характеристику правовідносин, що виникають із управління майном (право довірчої власності). Знати поняття, предмет, істотні умови, елементи договору управління майном. Аналізувати правове становище сторін у договорі, їхні права та обов'язки. Розуміти порядок здійснення управління майном, передання в управління майна, що є предметом договору застави. Знати порядок звернення стягнення на майно, передане в управління за вимогою кредитора установника управління, відповідальність управителя, припинення договору управління майном.	Питання, ситуації для аналізу модульний контроль
22/12	Змістовий модуль 4. Договори, що пов'язані із наданням фінансових послуг та розпорядженням майновими правами інтелектуальної власності		
4/2 Л26, С19	Тема 17. Договір позики. Кредитний договір	Знати поняття, правову характеристику, елементи договору позики; розуміти порядок виконання договору, наслідки порушення договору позичальником та оспорування договору позики. Розрізняти кредитний договір, як різновид договору позики за предметом та сторонами	Питання, практичні завдання, тестові завдання

		договору. Розуміти умови кредитування; порядок надання кредиту; підстави відмови від надання або одержання кредиту. Уміти застосовувати норми ЦК України при розгляді фахових практичних завдань.	
4/2 Л27, С20	Тема 18. Договір банківського вкладу. Договір банківського рахунку	Знати поняття та правову характеристику договору банківського вкладу. Характеризувати зміст договору; порядок внесення та повернення вкладу. Знати поняття, зміст; порядок зміни та розірвання договору банківського рахунку. Аналізувати підстави та порядок відповідальності за договором. Розрізняти рахунок умовного зберігання (ескроу) як різновид договору банківського рахунку. Знати поняття платіжні рахунки. Застосовувати цивільно-правові норми при розгляді теоретичних та практичних завдань.	Питання, практичні завдання, тестові завдання
4/2 Л28, С21	Тема 19. Договір факторингу. Розрахунки	Знати поняття, елементи, зміст договору факторингу. Характеризувати права та обов'язки сторін за договором; порядок виконання та відповідальність за договором. Розуміти поняття розрахунку та розрахункових відносин. Розрізняти готівкову форму розрахунків і безготівкові розрахунки та їх види.	Питання, реферати-повідомлення, ситуації для аналізу
4/2 Л29, С22	Тема 20. Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності	Знати поняття та види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Розрізняти ліцензію на використання об'єкта права інтелектуальної власності та ліцензійний договір. Відмежовувати договір про створення на замовлення і використання об'єкта права інтелектуальної власності від договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.	Питання, ситуації для аналізу, тестові завдання
4/2 Л30, С23	Тема 21. Договір комерційної концесії	Знати поняття та правову характеристику договору комерційної концесії. Розуміти відмінність від інших договірних конструкцій. Знати права та обов'язки сторін за договором, підстави зміни, припинення договору, відповідальність за договором комерційної концесії. Застосовувати норми ЦК України при вирішенні теоретичних та практичних завдань.	Питання, ситуації для аналізу, тестові завдання
2/2 Л31	Тема 22. Спільна діяльність	Знати поняття договору про спільну діяльність та форми спільної діяльності. Знати поняття договору простого товариства; порядок його виконання, припинення та відповідальність учасників за договором.	модульний контроль
30/16	Змістовий модуль 5. Недоговірні зобов'язання. Спадкове право		

6/2 Л32, Л33 С24	Тема 23. Недоговірні зобов'язання	Знати поняття, підстави виникнення та види зобов'язань з односторонніх дій. Розуміти особливості таких зобов'язань з односторонніх дій як: публічна обіцянка винагороди, право на вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення, зобов'язання, що виникають внаслідок усунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи, створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної або майну юридичної особи, набуття або збереження майна без достатньої правової підстави. Застосовувати цивільно-правові норми при розгляді теоретичних та практичних завдань.	Питання, ситуації для аналізу, тестові завдання
8/4 Л34, Л35 С25, С26	Тема 24. Зобов'язання, із заподіяння шкоди	Розуміти поняття та значення зобов'язань з відшкодування шкоди. Знати підстави відповідальності за завдану майнову та моральну шкоду, систему зобов'язань з відшкодування шкоди. Характеризувати особливості відповідальності за шкоду, заподіяну працівником; органами державної влади; правоохоронними та судовими органами; заподіяну життю та здоров'ю фізичної особи; заподіяну малолітніми, неповнолітніми, недієздатними, обмежено дієздатними, та адієздатними особами; заподіяну джерелом підвищеної небезпеки та інші види заподіяння шкоди. Правильно визначати та застосовувати норми ЦК України при вирішенні практичних завдань.	Питання, реферати-повідомлення, ситуації для аналізу, тестові завдання
4/2 Л36, С27	Тема 25. Загальні положення про спадкування	Розуміти категорії спадкування, спадкове право. Знати принципи спадкового права, види спадкування та склад спадщини. Характеризувати основні категорії спадкового права: час, місце відкриття спадщини, учасники спадкових правовідносин. Знати особливості спадкування окремих прав та обов'язків спадкодавця. Уміти правильно визначати та застосовувати правові норми для вирішення спадкових спорів.	Питання, ситуації для аналізу, тестові завдання
4/2 Л37, С28	Тема 26. Спадкування за заповітом	Знати поняття заповіту, право на заповіт. Розуміти порядок призначення спадкоємців та визначення обсягу спадщини, що має спадкуватися за заповітом. Характеризувати зміст заповіту, вимоги чинності заповіту, форму та порядок посвідчення заповіту. Розмежовувати особливі розпорядження заповідача: заповідальний відказ (легат), покладення на спадкоємця деяких обов'язків, визначення умов отримання спадщини, підпризначення спадкоємців, встановлення сервітуту у заповіті, заповіт подружжя, секретний заповіт. Знати підстави та порядок скасування/зміни	Питання, практичні завдання, тестові завдання

		заповіт та визнання його недійсним. Застосовувати норми ЦК України для вирішення теоретичних та практичних завдань.	
4/2 Л38, С29	Тема 27. Спадкування за законом	Розуміти суть та черговість спадкування за законом; передумови зміни черговості одержання права на спадкування. Знати склад черг спадкоємців за законом, порядок спадкування усиновленими та усиновлювачами; вимоги спадкування за правом представлення. Застосовувати норми сімейного права при розгляді теоретичних та практичних кейсів.	Питання, практичні завдання, тестові завдання
4/4 Л39, С30	Тема 28. Здійснення права на спадкування. Оформлення спадкових прав	Знати порядок та строки прийняття спадщини; наслідки пропущення строку для прийняття спадщини. Характеризувати право на відмову від прийняття спадщини, правові наслідки відмови та порядок переходу права на прийняття спадщини. Розуміти суть відумерлості спадщини. Знати правила поділу, перерозподілу спадщини та порядок пред'явлення кредитором спадкодавця вимог. Розуміти право/обов'язок спадкоємця на одержання свідоцтва про право на спадщину. Правильно тлумачити та застосовувати норми спадкового права у фахових практичних ситуаціях.	Питання, практичні завдання, тестові завдання модульний контроль

СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Семестр V

	1 тиждень	2 тиждень	3 тиждень	4 тиждень	5 тиждень	6 тиждень	7 тиждень	8 тиждень	9 тиждень	10 тиждень	11 тиждень	12 тиждень	13 тиждень	14 тиждень	15 тиждень	16 тиждень	17 тиждень
Лекції	Л1 Л2	Л3	Л4	Л5	Л6 Л7	Л8	Л9	Л10	Л11	Л12	Л13	Л14 Л15	Л16	Л17	Л18	Л19	Л20
Семінарські заняття		С1	С2	С3		С4	С5	С6	С7	С8	С9		С10	С11	С12	С13	С14
Контроль знань						МК1								МК2			ІНД3

Семестр VI

	1 тиждень	2 тиждень	3 тиждень	4 тиждень	5 тиждень	6 тиждень	7 тиждень	8 тиждень	9 тиждень	10 тиждень	11 тиждень	12 тиждень	13 тиждень	14 тиждень
Лекції	Л21 Л22	Л23	Л24 Л25	Л26	Л27	Л28	Л29 Л30	Л31	Л32 Л33	Л34 Л35	Л36	Л37	Л38 Л39	
Семінарські заняття	С15	С16	С17	С18	С19 С20	С21	С22	С23	С24		С25 С26	С27	С28	С29 С30
Контроль знань				МК3					МК4				ІНД3	МК5

Л1 - лекції

С1 - семінарське заняття по темі 1

МК1 - модульний контроль 1

ІНД3 - індивідуальне навчально-дослідне завдання

ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Для якісного засвоєння курсу необхідна систематична та усвідомлена робота студентів в усіх видах навчальної діяльності: лекції, семінарські та практичні заняття, консультації, самостійна робота як індивідуальна, так і під керівництвом викладача.

При проведенні аудиторних занять домінуючими є проблемні, індивідуально-диференційовані, особистісно-орієнтовані форми проведення занять та технології компетентісного навчання.

На лекціях у формі активної бесіди з елементами навчальної дискусії розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз'яснення та уточнення з боку викладача. На лекціях вимагається активна участь студентів у обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції.

Теоретичні знання, отримані студентами під час лекцій, обговорюються більш детально на **практичних** та/або **семінарських заняттях** у формі міні-дискусій, представлення міні-проектів, розв'язування практичних завдань (кейсів), розгляду правових ситуацій, складання правових і процесуальних документів.

При підготовці до семінарських занять студент опрацьовує теоретичні питання відповідно до

плану заняття, звертаючи увагу на вимоги щодо оформлення. Інформаційними джерелами для здобувачів освіти є конспект лекцій та наведений у навчальних матеріалах перелік рекомендованої літератури щодо кожної теми. За наявності серед завдань семінарського заняття підготовки реферату – робота здобувачів освіти полягає у підготовці належно оформленого реферативного дослідження та публічного представлення його результатів.

На практичних заняттях передбачається формування навичок застосування правових норм до конкретних обставин. Ситуативні завдання розв'язуються за наступним алгоритмом:

1. Встановлення кола суспільних відносин, які передбачаються завданням.
2. Правова характеристика суті ситуаційного завдання.
3. Визначення нормативно-правової бази, необхідної для вирішення конкретної ситуації.
4. Всебічне і повне обґрунтування правових висновків стосовно вирішення конкретної ситуації.

Оскільки формування практичних навичок базується на основі теоретичних знань, на практичних заняттях може здійснюватися поточний контроль у формі тестового опитування.

У процесі практичного та/або семінарського заняття студенти вчаться формулювати свою точку зору, вільно володіти професійними термінами, логічно викладати матеріал, підбирати докази у підтвердження своїх думок, вчаться публічно виступати, правильно застосовувати норми права на практиці та приймати власні рішення у невизначених ситуаціях.

Питання для обговорення, практичні та індивідуальні завдання для підготовки до семінарських та практичних занять, конкретні вимоги до окремих тем занять подані у відповідних методичних вказівках.

Терміни проведення різних форм занять наведені у схемі вивчення дисципліни.

ВИМОГИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Основним завданням самостійної роботи студентів є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел та оволодіння практичними навичками тлумачення і застосування правових норм як національного, так і міжнародного права.

Самостійна робота студентів організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання. Крім того, по деяких темах передбачається написання рефератів, міні-проектів, підготовки презентаційних матеріалів. Обсяг самостійної роботи визначається кількістю годин, передбачених робочою програмою.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до Положення про порядок рейтингового оцінювання знань (освітніх досягнень) здобувачів вищої освіти.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають:

- *поточний контроль,*
- *модульний контроль,*
- *виконання індивідуального навчально-дослідного завдання*
- *підсумковий контроль у формі заліку/екзамену.*

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних і семінарських занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи.

Ключовими методами демонстрації студентами результатів навчання при поточному контролі є:

- усне опитування - передбачає розгорнуту відповідь студента на оцінку; він повинен самостійно пояснити вивчений матеріал, довести наукові положення, навести власні приклади;
- дискусія - обґрунтування власної позиції у вирішенні проблемних питань;
- письмове опитування - з'ясування в письмовій формі ступеня оволодіння студентами знаннями, вміннями та навичками з тем дисципліни, визначення їх якості - правильності, точності, усвідомленості, вміння застосувати знання на практиці;
- тестова перевірка як один із видів письмового опитування - передбачає визначення рівня

сформованості знань і вмінь з певної теми дисципліни за допомогою тестів відкритої і закритої форм;
- вирішення ситуативних завдань (кейсів) - проводиться з метою об'єктивного з'ясування спроможності студентів застосовувати правові норми, до конкретних життєвих ситуацій, перевірки професійних компетентностей із прийняття рішень в умовах невизначеності.

Ключовими формами демонстрації студентами результатів навчання при поточному контролі є:

- індивідуальна перевірка - проводиться щодо конкретних студентів і має на меті з'ясування рівня засвоєння студентом знань, умінь і навичок, рівня формування професійних компетентностей;
- фронтальна перевірка - форма контролю, що спрямована на з'ясування рівня засвоєння студентами програмного матеріалу за порівняно короткий час. Вона передбачає короткі відповіді з місця на короткі запитання або письмову роботу;

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних (семінарських) занять з певного змістового модуля.

Основною формою модульного контролю є завдання, які включають перевірку теоретичних положень курсу, можуть містити практичні або тестові завдання.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) – форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Індивідуальні завдання виконують студенти самостійно під керівництвом викладачів. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом.

ІНДЗ є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується оцінюванням. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, вмінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, практичних занять, охоплює тему, декілька тем або зміст навчальної дисципліни загалом

Метою ІНДЗ є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку (V семестр) та екзамену (VI семестр).

Підсумковий контроль у формі диференційованого **заліку** оцінюється на підставі результатів поточного та модульного контролів, захисту ІНДЗ, не передбачаючи обов'язкової присутності студента.

ПРИКЛАД розрахунку підсумкової оцінки, якщо форма підсумкового контролю диференційований залік	Модуль 1 (поточне опитування)	Модуль 2 (підсумков ий модульний контроль)	Модуль 3 (ІНДЗ)	Модуль 4 (екзамен)	ПІДСУМКОВА ОЦІНКА
Вагові коефіцієнти, %	70	20	10	—	100
Бали здобувача освіти	80	85	90	—	82 бали
Формула розрахунку підсумкової оцінки в балах: $80 \cdot 0,7 + 85 \cdot 0,2 + 90 \cdot 0,1 = 82$					

Підсумковий контроль у формі усного екзамену передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу в цілому, здатності комплексно та творчо

використовувати накопичені знання та уміння, формувати власне ставлення до певної проблеми, обґрунтовувати свою фахову позицію тощо.

ПРИКЛАД розрахунку підсумкової оцінки, якщо форма підсумкового контролю екзамен	Модуль 1 (поточне опитування)	Модуль 2 (підсумковий модульний контроль)	Модуль 3 (ІНДЗ)	Модуль 4 (екзамен)	ПІДСУМКОВА ОЦІНКА
Вагові коефіцієнти, %	40	20	10	30	100
Бали здобувача освіти	80	85	90	80	82 бали
Формула розрахунку підсумкової оцінки в балах: $80 \cdot 0,4 + 85 \cdot 0,2 + 90 \cdot 0,1 + 80 \cdot 0,3 = 82$					

ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ.

Здобувач освіти повинен дотримуватись [Правил внутрішнього розпорядку Коледжу](#) та відвідувати заняття згідно з розкладом. Очікується, що студенти відвідають усі лекції та практичні заняття курсу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрядження, участь у науково-дослідницьких заходах, міжнародне стажування навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідувати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, що визначені для виконання усіх видів письмових робіт, які передбачено у межах курсу.

Пропущені заняття та незадовільні оцінки (поточний контроль, ПМК) повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладача. Роботи (ПМК, ІНДЗ), які здаються із порушенням термінів без поважних причин, можуть бути оцінені на нижчу оцінку (до 10 балів).

До початку сесії студенти повинні виконати усі підсумкові контрольні заходи і отримати по кожному з Модулів 1, 2, 3 не менше 60 балів.

ПОЛІТИКА ЩОДО АПЕЛЯЦІЙ.

Студент має право оскаржити оцінку, отриману за результатами підсумкового семестрового контролю (крім незадовільної оцінки). Такі випадки регулюються [Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів](#). Перескладання незадовільних оцінок здійснюється відповідно до [Положення про порядок ліквідації академічних заборгованостей здобувачами вищої освіти](#).

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.

У Коледжі академічна доброчесність регулюється [Положенням про академічну доброчесність](#) та передбачається за замовчуванням. Це означає, що усі здані роботи є результатом розумової праці студента, їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв), втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політики Коледжу та документи щодо академічної доброчесності (як інституційного, так і загальнодержавного значення) наведені на сторінці Коледжу [АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ](#)

ЛІТЕРАТУРНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА КУРСУ

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996. № 254к/96-ВР. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

3. Цивільне право. Особлива частина. Навчальний посібник. За загальною редакцією доктора юридичних наук, професора Ю. М. Жорнокуя, доктора юридичних наук, професора О. Є. Кухарева. Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків. 2023. – 420 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c750799b-852f-40d3-b11e-a946280a5915/content>

4. Доліненко Л.О., Доліненко В.О., Сарновська С.О. Цивільне право України: Навчальний посібник. - К.: Кондор, 2022. 356 с.

5. Цивільне право України: підручник. Особлива частина /за заг. ред. д. ю. н., проф. Р. Б. Шишки. Київ: Видавництво Ліра – К, 2022. 1024 с.

6. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: в 2 т. Т. 2. 6-те вид., перероб. і допов./ За заг. ред.. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової, В. В. Луця. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 1048 с.

7. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. Станом на 4 січня 2022 року / За заг. ред. Теремецького В. І. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2022. 1158 с.

8. Яновицька Г. Б., Кучер В. О. та ін. Цивільне право України: підручник: в 2 т. Т. 2/ кол. авторів; за ред. Г. Б. Яновицької, В. О. Кучера. Львів: «Новий світ – 2000», 2022. 428 с.